

ՀԻՆ ԵՎ ՄԻԶԻՆ ԴԱՐԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՎԻԱԶԱՐՅԱՆ ԱՐՄԱՆ

ԿԱԽԵԹԻ ԽԸՆԹՈՒԹՅՈՒՆԸ IX ԴԱՐՈՒՄ ԵՎ X ԴԱՐԻ ՍԿԶՅԻՆ 14

ԽՈՐԻԿՅԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ

ԱՆՏՈՆԻՈՍԻ ՊԱՐԹԵՎԱԿԱՆ ԱՐԾԱՎԱՆՔԻ ՀԵՏ ԿՈՊՎԱԾ
ՄԻ ՀԱՐՑԻ ԸՆԴՀԶ 28

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ՆԻԿՈԼԱՅ

ՆՈՐ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ ԱՐՁԱՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ 36

ԴԱԶԱՐՅԱՆ ՈՋԵՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՏԱՏԵԽՈՒԹՅՈՒՆԸ 48

ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ ԱՐԹՈՒՐ

ԱՆՏԱՆԵԼԻ ԱՍՏՎԱԾԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՐՊԵՍ ՈՒՂՂԱՓԱՌ
ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿՅՈՒՆԱԳՐ (ԸՆՏ Ը-ԺԲ ԴԴ. ԲՅՈՒԶԱՆԴԱԿԱՆ ԵՎ
ՀԱՅ ԱՐՁՈՒՄՆԵՐԻ) 57

ՆՈՐ ԵՎ ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՊԱՎՈՒ

ՉԻՆ-ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՀՐԹԻԱԱՅԻՆ ՀԱՍՏԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԶ 69

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԼԻԼՅԹ

ՍՈՒՆԻ ԻՆԼԱՍԱԿԱՆ ԽՄԲՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆՈՒՄ
(1970-2000-ԱՎԱՆ ԹԹ.) 83

ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ՎՆՈՒԾ

ՄԱՐԱԿԵԴՐԻՆ ՄԹԹԱՅԱՋՆԸ ԵՎ ՕՍՄԱՅԻՆ ԱԶԱՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ 93

ՀՈՎՀԱՆՆԵՖՅԱՆ ԼԵՎՈՆ

«ԹՈՒՐԿԱԿԱՆ ՄՈՐԵԼԸ» ԵՎ 90-ԱԿԱՆՆԵՐԻ ՍԿՅՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԱԽԱՅՈՒՄ ԹՈՒՐԳԻԱՅԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ
ԸՆԴԵՐՈՒՎ 100

ՍՄԱԿՅԱՆ ԲԵԼՏՎԱՅԻՆ

ԱՐԱՍՔԱՅԻ ՀԱՅ ԳԱՐԴԻԹԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ (1918-1920 թթ.) 111

ՍԱՄՎԵԼՅԱՆ ԿԱՐԻՆԵ

ՀԱՍՏՐԱԿԱԿԱՆ ԶԱՂԱՋԱԿԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ԻՐԱՋՈՒ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻՆ
ԵՎ ԱՍԵՐԻԿՅԱՆ ՁՈՐԵՐԻ ԵՐԿՐԻՑ ԴՈՒՐՍԲԵՐՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ 123

ՍԱՎԱՐՅԱՆ ՄՆԱՑԱԿԱՆ

ՀԱՐԱՎԱՅԻ ԿՈՎԿԱՍԸ ՀԻՄԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՋԵՆ ԶԱՂԱՋԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵջ
(ՏԵԽԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐ) 135

ՏՈՂԵԿՅԱՆ ՍՈՒԱ

ԿՈՂԵԿՅՈՒՄԸ ՀԻՄԱԽԱՆԴԻՐՆ ԽՈԼԱՇՈՒՄ 141

ՓԱԾՎՅԱՆ ՄՐԱՔԸ

ՄՐԱՔԿԱՆ ԱԾԽԱՐՀՈՒԿԱՆԱՄԱՅ ՀԻՄԱԽԱՆԴԻՐՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՅ
ՄՐԴԻ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ 148

ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԽԱՎՈՅԱՆ ՄՎՔՍԻՄ

ՀԱՐԱՎԱՅՈՒՄԿԱՆ ԴԵՐԻՎԱՅԻՆ ԺԱՍՏԱՎԿԱԿԻՑ ՔՐԴԵՐԵՆ ԼԵԶՎՈՒՄ 159

ՄԿՐՏՉՅԱՆ ՆԵՐՄԵՍ

ՏԵԳԻՇՈՒՄՆԵՐ Հ. ԱՖԱՅԵԱՆԻ «ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲԱՈԱՐԱՆՈՒՄ» 169

ՍԱՅՐԱՍՅԱՆ ԼԻԼԻԹ

ԱԿԱՅԻՄՆԵՐԻ ՀԱՐՄԱՆԱՓՈԽ. ՖՈՐՈՒԴ ՖԱՐՈԽԶԱԴԻԴԻ ԱԽԵՂՎԱՅՅ
XX ԴԱՐԻ ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՊՈԽԶԻԱՅԻ ԵՎ ԿԻՆՈՅԻ ՄԵջ 175

ՓԱՐՍՎԴԱՅՆՅԱՆ ՎՐԵԺ

ԺԱՍՏԱՎԿԱԿԻՑ ԴԱՐԻԴ ԲԱՈԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻ ՀԱՐՍԱՅՈՒՄ
ՓՈԽԱԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻԳՈՅՈՎ 185

ԱՐՅՈՒՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏՎԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈԶՈՅԱՆ ԱԶԱՏ

ԲՅՈՒԶԱՆԴԱՅԻՆՆԵՐԸ, ՀԱՅԵՐԸ ԵՎ ՖՐԱՆԿՆԵՐԸ ԽԱՅՎՐԱՅ
ԴԱՐԱԾՐՁԱՍՈՒՄ 196

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՍՈՒԱ

ԱԿԱՆԵՄԻԿՈՍ ԳՐԻԳՈՐ ԴԱՓԱՆՅՅԱՆԸ ԵՎ ՈՒՐԱՐՏՈՒՄ
ՈԱԽՄԱՐԱՎԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ 208

ԺԱՄԿՈՉՅԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ	
«ՍԱՄԱՐԱԿԱՆ ՀԵԽՈՒ ՈՐԴՈՒ ՆԱՎԱՆ ԱՊՈԿՐԻՖԱՅԻՆ ԳՐՔԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՊՈՍԻ ՍԱՍՈՒՏՑԻ ԴԱՎԹԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՅՈՒԺԵՆ»	218
ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԱԼԵՔՍԱՆ	
ՀԱԿԱՐԻԻ ՎԵՐՆԱՀՈՎՏԻ ՆՈՐԱՅԱՅ ՎԻՍԱԳՐԵՐԸ. Բ.....	224
ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ ՀԱՅՈՒԿ	
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԿԱԿԱՆ ՏՆԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՈՒՂԱՐԻԱՅՈՒՄ 19-ՐԴ Դ.	254

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

ՉՈՐԲԱՆՅԱՆ ՊԱՎԵԼ	
ԴՐՎԱԳ. ՀԱՅ-ՎՐԱՅ ԱԽՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ	260

СОДЕРЖАНИЕ

ДРЕВНЯЯ И СРЕДНЕВЕКОВАЯ ИСТОРИЯ

ЕГИАЗАРЯН АРМАН КНЯЖЕСТВО КАХЕТИЯ В IX И НАЧАЛЕ X ВЕКОВ	14
ХОРИКЯН ОГАННЕС ОБ ОДНОМ ВОПРОСЕ В СВЯЗИ С ПАРФЯНСКИМ ПОХОДОМ АНТОНИЯ.....	28
АРУТЮНЯН НИКОЛАЙ НОВЫЕ НАБЛЮДЕНИЯ В УРАРТСКИХ КЛИНОПИСНЫХ НАДПИСЯХ.....	36
КАЗАРЯН РОБЕРТ ПОЛИТИЧЕСКИЙ СТРОЙ И ЭКОНОМИКА ХАЙАСЫ	48
МАТЕВОСЯН АРТУР АПОФАТИЧЕСКАЯ ТЕОЛОГИЯ КАК КРАЕУГОЛЬНЫЙ КАМЕНЬ ПРАВОСЛАВНОЙ ДОКТРИНЫ (СОГЛАСНО ВИЗАНТИЙСКИМ И АРМЯНСКИМ ИСТОЧНИКАМ 8-12 ВВ.)	57

НОВАЯ И НОВЕЙШАЯ ИСТОРИЯ

АРУТЮНЯН АГАВНИ О КИТАЙСКО-ИРАНСКОМ РАКЕТНОМ СОТРУДНИЧЕСТВЕ	69
АРУТЮНЯН ЛИЛИТ СУННИТСКИЕ ИСЛАМИСТСКИЕ ГРУППИРОВКИ В ЛИВАНЕ (1970-2000-е гг.)	83
ОГАНЕСЯН АНУШ ПРИНЦ САБАХЕДДИН И ПОРАЖЕНИЕ ОСМАНСКОГО ЛИБЕРАЛИЗМА	93
ОВСЕПЯН ЛЕВОН “ТУРЕЦКАЯ МОДЕЛЬ” И ОБУСЛОВЛЕННОСТЬ ТУРЕЦКОЙ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ В НАЧАЛЕ 1990-Х ГОДОВ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ СТРАТЕГИЧЕСКИМИ ИНТЕРЕСАМИ ЗАПАДА.....	100

МАИЛЯН БЕНИАМИН	
ИЗ ИСТОРИИ КОЛОНИИ АРМЯН В АБХАЗИИ (1918-1920 гг.).....	111
САМВЕЛИАН КАРИНЭ	
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В ИРАКЕ В 2008 г. И ПРОБЛЕМА ВЫВОДА АМЕРИКАНСКИХ ВОЙСК ИЗ СТРАНЫ	123
САФАРЯН МНАЦАКАН	
ЮЖНЫЙ КАВКАЗ ВО ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКЕ КИТАЯ (ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ).....	135
ТОНИКЯН СОНА	
ПРОБЛЕМА КЛОНИРОВАНИЯ В ИСЛАМЕ	141
ПАШАЯН АРАКС	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ЖЕНСКИМ ВОПРОСАМ В АРАБСКОМ МИРЕ.....	148

ФИЛОЛОГИЯ

ХАМОЯН МАКСИМ	
СИНТАКСИЧЕСКАЯ ДЕРИВАЦИЯ В СОВРЕМЕННОМ КУРДСКОМ ЯЗЫКЕ	159
МКРТЧЯН НЕРСЕС	
УТОЧНЕНИЯ В "КОРНЕВОМ-ЭТИМОЛОГИЧЕСКОМ СЛОВАРЕ' АРМЯНСКОГО ЯЗЫКА" Р. АЧАРЯНА	169
САФРАСТЯН ЛИЛИТ	
НЕВЕСТА АКАЦИЙ: ЗАГАДКА ФОРУХ ФАРОХЗАД В ИРАНСКОЙ ПОЭЗИИ И КИНО 20 В.	175
ПАРСАДАНИЯН ВРЕЖ	
ОБОГАЩЕНИЕ СЛОВАРНОГО СОСТАВА СОВРЕМЕННОГО ДАРИ ПУТЕМ ЗАИМСТВОВАНИЙ	185

ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И ИСТОРИОГРАФИЯ

БОЗОЯН АЗАТ	
ВИЗАНТИЙЦЫ, АРМЯНЕ И ФРАНКИ ВО ВРЕМЕНА КРЕСТОНОСЦЕВ.....	196

ГРИГОРЯН СОНА	
АКАДЕМИК ГРИГОР КАПАНЦЯН И ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ УРАРТУ	208
ЖАМКОЧЯН АРУТЮН	
АПОКРИФИЧЕСКИЙ СЮЖЕТ В САМАРИТЯНСКОЙ КНИГЕ ИИСУСА СЫНА НАВИНА И ОДИН ИЗ ЭПИЗОДОВ АРМЯНСКОГО ЭПОСА ДАВИД САСУНСКИЙ	218
АКОПЯН АЛЕКСАН	
НОВОНАЙДЕННЫЕ НАДПИСИ ИЗ ВЕРХНЕЙ ДОЛИНЫ АКАРИ. II	224
СТЕПАНЯН АСМИК	
АРМЯНСКИЕ ТИПОГРАФИИ И АРМЕНОПИСЬМЕННАЯ ПЕЧАТЬ НА ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКЕ В БОЛГАРИИ В XIX В.	254

ПУБЛИКАЦИИ

ЧОБАНЯН ПАВЕЛ	
ЭПИЗОД ИЗ ИСТОРИИ АРМЯНО-ГРУЗИНСКИХ ВЗАИМОСВЯЗЕЙ	260

CONTENTS

ANCIENT AND MIDDLE AGES

YEGHIAZARYAN ARMAN

- PRINCIPALITY OF KAKHET IN THE IX CENTURY AND IN THE
BEGINNING OF X CENTURY.....14

KHORIKYAN HOVHANNES

- ON THE ISSUE OF THE PARTHIAN CAMPAIGN OF ANTONIUS.....28

HARUTYUNYAN NIKOLAY

- NEW OBSERVATIONS IN URARTIAN CUNEIFORM INSCRIPTIONS36

GHAZARYAN ROBERT

- THE STATE SYSTEM AND ECONOMICS OF HAYASA48

MATEVOSYAN ARTHUR

- THE NEGATIVE THEOLOGY AS THE CORNER STONE OF ORTHODOX
DOCTRINE (ACCORDING TO THE BYZANTINE AND ARMENIAN
SOURCES OF 8-12 CENTURIES)57

MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY

HARUTYUNYAN AGHAVNI

- ON THE SINO-IRANIAN MISSILE COOPERATION69

HARUTYUNYAN LILIT

- SUNNI ISLAMIST GROUPS IN LEBANON (1970-2000's).....83

HOVHANNISYAN ANUSH

- PRINCE SABAHEDDIN AND THE FAILURE OF
OTTOMAN LIBERALISM93

HOVSEPYAN LEVON

- "TURKISH MODEL" AND TURKISH FOREIGN POLICY IN EARLY 90s IN
CENTRAL ASIA AGREED BY WESTERN STRATEGIC INTERESTS100

- SAMVELYAN KARINE
THE SOCIAL-POLITICAL SITUATION IN IRAQ IN 2008 AND
THE PROBLEM OF FINAL EVACUATION OF AMERICAN
TROOPS FROM THE COUNTRY 123

- SAFARYAN MNATSAKAN
SOUTH CAUCASUS IN CHINA'S FOREIGN POLICY (THEORETICAL
APPROACHES) 135

- TONIKYAN SONA
THE PROBLEM OF CLONING IN ISLAM 141

- PASHAYAN ARAKS
MODERN APPROACHES ON WOMEN ISSUES IN ARAB WORLD 148

PHILOLOGY

- KHAMOYAN MAXIM
THE DERIVATION OF SYNTAX IN MODERN KURDISH LANGUAGE ... 159

- MKRTCHYAN NERSES
SOME ELABORATIONS IN "ETYMOLOGICAL – ROOT DICTIONARY OF
THE ARMENIAN LANGUAGE" BY H. ACHARYAN 169

- SAFRASTYAN LILIT
THE BRIDE OF ACACIAS: THE MYSTERY OF FORUGH FARROKHZAD
IN 20th CENTURY IRANIAN LITERATURE AND CINEMA 175

- PARSADANIAN VREZH
THE VOCABULARY ENRICHMENT OF MODERN DARI BY MEANS OF
BORROWINGS 185

HISTORIOGRAPHY

- BOZOYAN AZAT
THE BYZANTINS, ARMENIANS AND FRANCS DURING
THE CRUSADES 196

GRIGORYAN SONA	
THE ACADEMICIAN GRIGOR KAPANTSYAN AND THE MILITARY - POLITICAL HISTORY OF URARTU	208
JAMKOTCHIAN HARUTYUN	
AN APOCRYPHAL STORY IN SAMARITAN ARABIC LIBER JOSUAE AND AN EPISODE IN ARMENIAN EPIC DAVID OF SASUN	218
HAKOBIAN ALEXAN	
THE NEWLY DISCOVERED INSCRIPTIONS OF THE UPPER VALLEY OF HAKARI RIVER: II.....	224
STEPANYAN HASMIK	
ARMENIAN PUBLISHING HOUSES AND PUBLICATIONS IN ARMENIAN- LETTERED TURKISH OF 19 th CENTURY IN BULGARIA.....	254
PUBLICATIONS	
CHOBANYAN PAVEL	
EPISODE FROM THE HISTORY OF ARMENIAN-GEORGIAN RELATIONS	260